

 @official_mpsc

महाराष्ट्र वनसेवा परीक्षा - महसूल व वन विभाग (एकूण ४८ पदे)													
(१) सहायक वनसंरक्षक, गट-अ, (एकूण ३२ पदे)													
प्रवर्ग	अ.जा.	अ.ज.	वि.जा. (अ)	भ.ज. (ब)	भ.ज. (क)	भ.ज. (ड)	इ.मा.व.	वि.मा.प्र.	सा. आणि शे. मागास वर्ग	आ.दु.घ.	एकूण आरक्षित पदे	अराखीव पदे	एकूण पदे
पदसंख्या	२	४	२	--	--	--	११	--	३	३	२५	७	३२
रिक्त जागांचे प्रवर्गनिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-													
(१) सर्वसाधारण	१	३	१	--	--	--	७	--	२	२	१६	४	२०
(२) महिला	१	१	१	--	--	--	३	--	१	१	८	२	१०
(३) खेळाडू	--	--	--	--	--	--	१	--	--	--	१	१	२
(४) दिव्यांग	--												
(५) अनाथ	--												

(२) वनक्षेत्रपाल, गट-ब, (एकूण १६ पदे)													
प्रवर्ग	अ.जा.	अ.ज.	वि.जा. (अ)	भ.ज. (ब)	भ.ज. (क)	भ.ज. (ड)	इ.मा.व.	वि.मा.प्र.	सा. आणि शै. मागास वर्ग	आ.दु.घ.	एकूण आरक्षित पदे	अराखीव पदे	एकूण पदे
पदसंख्या	४	४	--	--	१	--	३	--	२	२	१६	--	१६
रिक्त जागांचे प्रवर्गानिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-													
(१) सर्वसाधारण	३	३	--	--	१	--	२	--	१	१	११	--	११
(२) महिला	१	१	--	--	--	--	१	--	१	१	५	--	५
(३) खेळाडू	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(४) वनशास्त्र पदवी	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(५) दिव्यांग	--												
(६) अनाथ	--												

४. पदसंख्या व आरक्षणासंदर्भात सर्वसाधारण तरतुदी :-

- ४.१ भरावयाच्या उपरोक्त संवर्ग/पदांचा सामाजिक/समांतर आरक्षणाबाबतचा तपशील शासनाच्या मागणीपत्रानुसार आहे. तसेच, वर नमूद केलेल्या पदसंख्या व आरक्षणांमध्ये शासनाच्या सूचनेनुसार बदल होण्याची शक्यता आहे.
- ४.२ शासनाकडून प्राप्त पदसंख्या व आरक्षणांमध्ये बदल झाल्यास याबाबतची घोषणा/सूचना वेळोवेळी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येईल. संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आलेल्या घोषणा/सूचनांच्या आधारे प्रस्तुत परीक्षेमध्ये भरावयाच्या पदाकरीता भरती प्रक्रिया राबविण्यात येईल.
- ४.३ विविध सामाजिक प्रवर्ग, महिला, प्राविण्यप्राप्त खेळाडू, अनाथ इत्यादींसाठी सामाजिक व समांतर आरक्षण शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणाऱ्या आदेशानुसार राहील.
- ४.४ शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक-महिआ२०२३/प्र.क्र.१२३/कार्या-२, दिनांक ०४ मे, २०२३ अन्वये विहित कार्यपद्धतीनुसार अराखीव महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी, अराखीव महिला तसेच सर्व मागास प्रवर्गातील महिलांकरीता नॉन-क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र सादर करण्याची अट रद्द करण्यात आली आहे.
- ४.५ अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वगळता अन्य मागास प्रवर्गातील महिलांकरीता आरक्षित पदावरील निवडीसाठी दावा करू इच्छिणाऱ्या महिलांना संबंधित मागास प्रवर्गासाठी इतर मागास व बहुजन कल्याण विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभागाकडून वेळोवेळी विहित करण्यात आल्याप्रमाणे नॉन-क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबतचा तरतुदी लागू राहतील.
- ४.६ महिलांसाठी आरक्षित पदांकरिता दावा करणा-या उमेदवारांनी महिला आरक्षणाचा लाभ घ्यावयाचा असल्यास त्यांनी अर्जामध्ये न चुकता महाराष्ट्राचे अधिवासी (Domiciled) असल्याबाबत तसेच अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वगळून इतर सर्व मागास प्रवर्गातील महिलांसाठी नॉन-क्रिमिलेअरमध्ये मोडत असल्याबाबतचा स्पष्टपणे दावा करणे आवश्यक आहे.
- ४.७ विमुक्त जाती (अ), भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क) व भटक्या जमाती (ड) प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेली पदे आंतरपरिवर्तनीय असून आरक्षित पदासाठी संबंधित प्रवर्गातील योग्य व पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास अद्ययावत शासन धोरणाप्रमाणे उपलब्ध प्रवर्गातील उमेदवाराचा विचार गुणवत्तेच्या आधारावर करण्यात येईल.
- ४.८ अर्ज करताना एखादी जात/जमात राज्य शासनाकडून आरक्षणासाठी पात्र असल्याचे घोषित केली असल्यासच तसेच सक्षम प्राधिकार्याने प्रदान केलेले प्रमाणपत्र उमेदवाराकडे उपलब्ध असेल तर संबंधित जात/जमातीचे उमेदवार आरक्षणाच्या दाव्यासाठी पात्र असतील.
- ४.९ समांतर आरक्षणाबाबत शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक एसआरकी-१०१२/प्र.क्र.१६/१२/१६-अ, दिनांक १३ ऑगस्ट, २०१४ तसेच शासन शुध्दीपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक संकीर्ण-१११८/प्र.क्र.३९/१६-अ, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१८ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.
- ४.१० आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील (ईडब्लूएस) उमेदवारांकरीता शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: राआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ व दिनांक ३१ मे, २०२१ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात येईल. तसेच सदर संवर्गातील उमेदवारांकरीता शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेले प्रमाणपत्र, कागदपत्र पडताळणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहील.
- ४.११ सदर जाहिरात सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग अधिनियम दिनांक २६ फेब्रुवारी २०२४ व संबंधित शासन निर्णय दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२४ संदर्भात मा. उच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या न्यायिक प्रकरणातील अंतिम न्यायनिर्णयाच्या अधीन राहून प्रसिद्ध करण्यात येत आहे. या जाहिराती संबंधित शिफारशी व नियुक्त्या मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथील रिट याचिका क्रमांक ३४६८/२०२४ व इतर न्यायिक प्रकरणाच्या अधीन राहून करण्यात येतील. त्या अनुषंगाने आयोगामार्फत दिनांक २६ एप्रिल, २०२४ रोजी प्रसिद्ध करण्यात आलेले प्रसिद्धीपत्रक जाहीरातीस लागू राहतील.
- ४.१२ शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: बीसीसी/प्र.क्र.७५/१६-क, दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०२४ अन्वये सामाजिक व शैक्षणिक मागासवर्गाकरीता आरक्षण विहित करण्यात आले असून शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक बीसीसी-२०२४/प्र.क्र.७५/आरक्षण-५, दिनांक २८ जून, २०२४ व ०५ जुलै, २०२४ अन्वये विहित करण्यात आलेले जात प्रमाणपत्र आणि नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक राहील.
- ४.१३ शासन शुध्दीपत्रक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.७६/मावक, दिनांक ०९ मार्च, २०२३ अन्वये शासनाकडून जारी करण्यात आलेल्या आदेशानुसार, संबंधित उमेदवार उन्नत आणि प्रगत व्यक्ती/गटात मोडत नसल्याबाबतची पडताळणी करण्यासाठी सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षाचे उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य राहील. आयोगाच्या दिनांक ०८ मे, २०२४, ३० मे, २०२४ व १२ जुलै, २०२४ रोजीच्या शुध्दीपत्रकानुसार सामाजिक व शैक्षणिक मागासवर्ग अथवा इतर मागास वर्गाचा दावा केलेल्या उमेदवारांनी २०२३-२०२४ अथवा २०२४-२०२५ या आर्थिक वर्षात वैध असणारे नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य राहील.
- ४.१४ सेवा प्रवेशाच्या प्रयोजनासाठी शासनाने मागास म्हणून मान्यता दिलेल्या समाजाच्या वयोमर्यादेमध्ये सवलत घेतलेल्या उमेदवारांचा अराखीव (खुला) पदावरील निवडीकरीता विचार करणेबाबत शासनाच्या धोरणानुसार कार्यवाही करण्यात येईल. याबाबतचा तपशील वेळोवेळी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- ४.१५ अराखीव (खुला)सर्वसाधारण पदावरील शिफारशीकरीता गुणवत्तेच्या आधारे सर्व उमेदवारांचा (मागासवर्गीय उमेदवारांसह) विचार होत असल्याने, सर्व आरक्षित प्रवर्गातील उमेदवारांनी त्यांच्या प्रवर्गासाठी पद आरक्षित/उपलब्ध नसले तरी, अर्जामध्ये त्यांच्या मूळ प्रवर्गासंदर्भातील माहिती अचूकपणे नमूद करणे बंधनकारक आहे.
- ४.१६ कोणत्याही प्रकारच्या आरक्षणाचा लाभ हा केवळ महाराष्ट्राचे सर्वसाधारण रहिवासी असणाऱ्या उमेदवारांना अनुज्ञेय आहे. सर्वसाधारण रहिवासी या संज्ञेला भारतीय लोकप्रतिनिधत्व कायदा १९५० च्या कलम २० अनुसार जो अर्थ आहे तोच अर्थ असेल.
- ४.१७ सामाजिक अथवा समांतर आरक्षणाचा अथवा सोयी सवलतीचा दावा करणा-या उमेदवाराकडे संबंधित कायदा / नियम / आदेशानुसार विहित नमुन्यातील पूर्व परीक्षेच्या जाहिरातीस अनुसरून अर्ज स्वीकारण्यासाठी विहित केलेल्या दिनांकापूर्वीचे वैध प्रमाणपत्र उपलब्ध असणे अनिवार्य आहे. वैध प्रमाणपत्रांचा कालावधी संबंधित शासन आदेशावरील तरतुदीनुसार (लागू असेल त्याप्रमाणे) ग्राह्य समजण्यात येईल.
- ४.१८ सामाजिक व समांतर आरक्षणासंदर्भात विविध न्यायालयामध्ये दाखल न्यायप्रविष्ट प्रकरणी अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून पदभरतीची कार्यवाही करण्यात येईल.

४.१९ खेळाडू आरक्षण :-

- ४.१९.१ शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १ जुलै, २०१६, तसेच शासन शुध्दीपत्रक, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१६, शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: संकीर्ण-१७१६/प्र.क्र.१८/क्रीयुसे-२, दिनांक ३० जून, २०२२, शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: खेआक्ष-२९२३/प्र.क्र.५७/का-१३, दिनांक ०७ जून, २०२३ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणासंदर्भात तसेच वयोमर्यादेतील सवलतीसंदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल.
- ४.१९.२ प्राविण्य प्राप्त खेळाडू व्यक्तींसाठी आरक्षणाचा दावा करणा-या उमेदवारांच्या बाबतीत क्रीडा विषयक विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत तसेच उमेदवार कोणत्या संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावर निवडीकरीता पात्र ठरतो, याविषयी संबंधित विभागीय क्रीडा उपसंचालक यांनी प्रदान केलेला विहित नमुन्यातील प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणीबाबतचा अहवाल (शासन निर्णय दिनांक ०१ जुलै, २०१६ सोबतचे परिशिष्ट “क”) पूर्व परीक्षेस अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचा किंवा तत्पूर्वीचा असणे तसेच सदर पडताळणी अहवाल अर्जासोबत अपलोड करणे अनिवार्य आहे.
- ४.१९.३ विहित नमुन्यातील प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणीबाबतचा अहवाल उपलब्ध नसलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत खेळाचे प्राविण्य प्रमाणपत्र योग्य दर्जाचे असल्याबाबत तसेच तो खेळाडू उमेदवार खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरीता पात्र ठरतो, याविषयीच्या पडताळणीकरीता त्यांचे प्राविण्य प्रमाणपत्र संबंधित विभागीय उपसंचालक कार्यालयाकडे पूर्व परीक्षेस अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वीच सादर करणे तसेच सक्षम प्राधिकरणाकडे क्रीडा प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी केलेल्या अर्जाची पोच पावती अर्जासोबत अपलोड करणे अनिवार्य आहे. अन्यथा प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणाकरीता पात्र समजण्यात येणार नाही.
- ४.१९.४ पूर्व परीक्षेस अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचा किंवा तत्पूर्वीचा विभागीय क्रीडा उपसंचालक यांचा विहित नमुन्यातील प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणी अहवाल सादर केला नसल्यास अथवा विहित दिनांकापूर्वी सक्षम प्राधिकरणाकडे क्रीडा प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी केलेल्या अर्जाची पोचपावती सादर केली नसल्यास, संबंधित उमेदवाराचा खेळाडू आरक्षणाचा दावा विचारात घेतला जाणार नाही.
- ४.१९.५ पूर्व परीक्षेच्या प्रवेशकरीता प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी सादर केलेल्या अर्जाची पोच पावती अपलोड केलेल्या उमेदवाराने मुख्य परीक्षा/कागदपत्रे पडताळणी/मुलाखतीच्यावेळी विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले प्राविण्य प्रमाणपत्र तसेच प्राविण्य प्रमाणपत्र योग्य असल्याबाबत आणि खेळाडू कोणत्या संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरीता पात्र ठरतो, याविषयीचा संबंधित विभागीय क्रीडा उपसंचालक यांनी प्रदान केलेले प्राविण्य प्रमाणपत्र पडताळणीबाबतचा अहवाल सादर केला तरच उमेदवारांचा संबंधित संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावर निवडीकरीता विचार करण्यात येईल.
- ४.१९.६ एकापेक्षा जास्त खेळांची प्राविण्य प्रमाणपत्रे असणा-या खेळाडू उमेदवाराने एकाच वेळेस सर्व खेळांची प्राविण्य प्रमाणपत्रे प्रमाणित करण्याकरीता संबंधित उपसंचालक कार्यालयाकडे सादर करणे बंधनकारक आहे.

४.२० दिव्यांग आरक्षण :-

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक: एफएसटी-०६/२१/प्र.क्र.१६५/फ-४, दिनांक २२ सप्टेंबर, २०२१ अनुसार विषयांकित संवर्गाकरीता दिव्यांग उमेदवार पात्र नाहीत.

४.२१ अनाथ आरक्षण :-

- ४.२१.१ अनाथ व्यक्तींचे आरक्षण शासन निर्णय, महिला व बालविकास विभाग, क्रमांक: अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक ०६ एप्रिल, २०२३ व दिनांक १० मे, २०२३ तसेच तदनंतर यासंदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणा-या आदेशानुसार राहिल.
- ४.२१.२ शासन निर्णय, महिला व बालविकास विभाग, पूरक पत्र, क्रमांक: अनाथ-२०२२/ प्र.क्र.१२२/का-०३, दिनांक १० मे, २०२३ अन्वये विहित कार्यपद्धतीनुसार एखाद्या भरती प्रक्रियेमध्ये अनाथ आरक्षणाच्या एका प्रवर्गासाठी उपलब्ध जागांवर गुणवत्तेनुसार त्या प्रवर्गातील अनाथ उमेदवार पर्याप्त प्रमाणात उपलब्ध होऊ शकले नाहीत, तर त्या भरती प्रक्रियेमध्ये ती पदे अनाथांच्या दुसऱ्या प्रवर्गातील उमेदवारांमधून गुणवत्तेनुसार भरण्यात येतील.
- ४.२१.३ अनाथांसाठी आरक्षित पदावर गुणवत्तेनुसार निवड झालेल्या उमेदवारांचा समावेश उमेदवार ज्या सामाजिक प्रवर्गाचा आहे; त्या प्रवर्गातून करण्यात येईल.
- ४.२१.४ पूर्व परीक्षेच्या अर्जाद्वारे अनाथ आरक्षणाचा दावा केलेल्या उमेदवारांनी दिनांक ०६ सप्टेंबर, २०२२, दिनांक ०६ एप्रिल, २०२३ आणि दिनांक १० मे, २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे विहित करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीनुसार विहित नमुन्यातील अनाथ प्रमाणपत्र व महाराष्ट्र राज्याचे अधिवास प्रमाणपत्र आयोगाकडून निश्चित करण्यात येणाऱ्या विहित कालावधीत सादर करणे आवश्यक राहिल. अन्यथा अनाथ आरक्षणाचा दावा विचारात घेतला जाणार नाही.

५. वेतनश्रेणी :-

गट-अ व गट-ब - सुधारित वेतन मॅट्रीक्समधील वेतन स्तरानुसार.

६. पात्रता :-

६.१ भारतीय नागरिकत्व

६.२ वयोमर्यादा :-

अ. क्र.	संवर्ग	वयोमर्यादा गणण्याचा दिनांक	वय							
			किमान अमागास / मागासवर्गीय / आ.दु.घ.	कमाल		प्राविण्य प्राप्त खेळाडू		माजी सैनिक, आणित्वाणी व अल्पसेवा राजादिष्ट अधिकारी		दिव्यांग उमेदवार
				अमागास	मागासवर्गीय/ अनाथ / आ.दु.घ.					
						अमागास	मागासवर्गीय/ आ.दु.घ.	अमागास	मागासवर्गीय/ आ.दु.घ.	
१	सहायक वनसंरक्षक	०१ एप्रिल, २०२४	१८	३८	४३	४३	४३	४३	अपात्र	
२	वनक्षेत्रपाल		२१	३८	४३	४३	४३	४३	अपात्र	

(एक) मागासवर्गीय उमेदवार आणि खेळाडू यांना अनुज्ञेय असलेली वयोमर्यादेतील शिथिलतेची सवलत यापैकी कोणतेही अधिकतम असलेली एकच सवलत देय राहिल.

(दोन) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:- सनिव-२०२३/प्र.क्र.१४/कार्या-१२, दिनांक ०३ मार्च, २०२३ अनुसार कमाल वयोमर्यादेत दोन वर्षे इतकी शिथिलता देण्यात येत आहे.

(तीन) विहित वयोमर्यादा इतर कोणत्याही बाबतीत शिथिल केली जाणार नाही.

६.३ शैक्षणिक अर्हता :-

(१) सहायक वनसंरक्षक पदाकरीता :-

(अ) खालील विषयांपैकी कमीत कमी एका विषयाची मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची पदवी :-

(१) वनस्पतीशास्त्र (२) रसायनशास्त्र (३) वनशास्त्र (४) भूशास्त्र (५) गणित (६) भौतिकशास्त्र (७) सांख्यिकी (८) प्राणिशास्त्र (९) उद्यानविद्या (१०) पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकशास्त्र किंवा

(ब) कृषि, अभियांत्रिकी यातील स्नातक पदवीधर

(२) वनक्षेत्रपाल पदाकरीता :-

(एक) वनस्पतीशास्त्र, रसायनशास्त्र, वनशास्त्र, भूशास्त्र, गणित, भौतिकशास्त्र, सांख्यिकी, प्राणिशास्त्र, उद्यानविद्या शास्त्र, कृषिशास्त्र, कृषि अभियांत्रिकी, रसायन अभियांत्रिकी, स्थापत्य अभियांत्रिकी, संगणक अभियांत्रिकी, विद्युत अभियांत्रिकी, इलेक्ट्रॉनिक्स अभियांत्रिकी, यंत्र अभियांत्रिकी, संगणक ॲप्लिकेशन, संगणक विज्ञान, पर्यावरणीय विज्ञान, पशुवैद्यकीय विज्ञान यांपैकी कोणत्याही विषयातील सांविधिक विद्यापीठाची विज्ञान शाखेची पदवी किंवा

(दोन) विज्ञान शाखेव्यतिरिक्त इतर शाखेतील गणित विषयासह पदवीधारक उमेदवाराने विज्ञान शाखेतील उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.

(तीन) शासन पत्र, महसूल व वन विभाग, क्रमांक एफएसटी-०२/१५/प्र.क्र.४६/फ-४, दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०१६ नुसार इलेक्ट्रॉनिक्स आणि टेलि कम्युनिकेशन अभियांत्रिकी तसेच संगणक विज्ञान व तंत्रज्ञान अभियांत्रिकी अशी अर्हता धारण करणारे उमेदवार वनक्षेत्रपाल पदासाठी अर्ज करण्यास पात्र राहतील.

(चार) शासन पत्र, महसूल व वन विभाग, क्रमांक : एफएसटी-०९/१८/प्र.क्र.३६६/फ-४, दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त अभिप्रायानुसार खालील विद्याशाखेतील पदवीधर उमेदवार पदवीमध्ये गणित विषय घेवून उत्तीर्ण झाले असल्यास व उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा विज्ञान शाखेत असल्यास वनक्षेत्रपाल संवर्ग/पदासाठी पात्र असतील :-

(१) BE/B.Tech. Automobile Engineering , (२) BE/B.Tech. Power, (३) BE/B.Tech. Production, (४) BE/B.Tech. Metallurgy and Material, (५) BE/B.Tech. Textile, (६) BE- Information Technology, (७) BE- Instrumentation, (८) B.Sc.- Biotechnology, (९) B. Pharmacy, (१०) B.Tech. - Food Science

(पाच) वनशास्त्र पदवी प्रवर्गाकरीता आरक्षित असलेल्या वनक्षेत्रपाल पदाकरीता वनशास्त्र पदवीधारक उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास सदर पद परिच्छेद क्रमांक ६.३(२) मधील क्रमांक एक ते पाच मध्ये नमूद अर्हता धारकामधून भरण्यात येईल.

६.३.२ मराठी भाषेचे ज्ञान आवश्यक.

६.३.३ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी अर्हताप्राप्त ठरल्यास मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी विहित पद्धतीने आवश्यक माहिती व परीक्षा शुल्क सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत पदवी परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य राहिल.

६.३.४ अंतर्वासिता किंवा कार्यशाळेतील प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव आवश्यक असेल अशा पदवी धारकाने शैक्षणिक अर्हतेबाबतची अट मुख्य परीक्षेची माहिती/अर्ज स्वीकारण्याच्या विहित दिनांकापर्यंत पूर्ण केली असली पाहिजे.

६.४ अर्हता/पात्रता गणण्याचा दिनांक :-

मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज स्वीकारण्यासाठी विहित अंतिम दिनांकापर्यंत किंवा त्यापूर्वी विहित शैक्षणिक अर्हता धारण केलेली असणे अनिवार्य आहे.

६.५ शारीरिक मोजमापे/अर्हता :-

६.५.१ सहायक वनसंरक्षक, गट-अ तसेच वनक्षेत्रपाल, गट-ब पदाकरीता :-

पदाचे नाव	पुरुष उमेदवारांकरीता	महिला उमेदवारांकरीता
(१) सहायक वनसंरक्षक, गट-अ (२) वनक्षेत्रपाल, गट-ब	(अ) अनुसूचित जमाती व्यतिरिक्त अन्य उमेदवार	
	उंची - १६३ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) छाती - न फुगवता ७९ सें.मी. (कमीत कमी) फुगविण्याची क्षमता- न फुगवलेली छाती व फुगवलेली छाती यातील फरक ५ सें.मी.पेक्षा कमी नसावा.	उंची - १५० सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)
	(ब) अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उमेदवार	
	उंची - १५२.५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी) छाती - न फुगवता ७९ सें.मी. (कमीत कमी) फुगविण्याची क्षमता- न फुगवलेली छाती व फुगवलेली छाती यातील फरक ५ सें.मी.पेक्षा कमी नसावा.	उंची - १४५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)
	(क) दृष्टी :- सुधारणेनंतर (After Correction) + 4.00 D सह प्रत्येक डोळ्याची दृष्टीक्षमता (Visual Acuity) ६/६ असावी. बाह्य डोळ्यावर कोणतेही रोग संक्रमण झालेले नसावे किंवा तिरछेपणा नसावा.	
(ड) सहायक वनसंरक्षक, गट-अ करीता पुरुष व महिला उमेदवारांची अनुक्रमे २५ कि.मी. व १४ कि.मी. अंतर चार तासांत चालून पूर्ण करण्याची शारीरिक क्षमता असणे आवश्यक. वनक्षेत्रपाल, गट-ब पुरुष व महिला उमेदवारांची अनुक्रमे २५ कि.मी. व १६ कि.मी. अंतर चार तासांत चालून पूर्ण करण्याची शारीरिक क्षमता असणे आवश्यक.		

६.५.२ प्रस्तुत परीक्षेच्या अंतिम निकालाच्या आधारे शिफारस झालेल्या उमेदवारांची नियुक्ती करण्यापूर्वी त्यांची शारीरिक मोजमापे शासनाच्या संबंधित विभागामार्फत सक्षम प्राधिका-याकडून तपासून घेण्यात येतील. तसेच वैद्यकीय चाचण्या घेण्यात येतील. वरीलप्रमाणे शारीरिक मोजमापे न भरल्यास व वैद्यकीय चाचणीमध्ये पात्र न ठरल्यास संबंधित उमेदवार नियुक्तीसाठी अपात्र ठरेल.

७. निवडप्रक्रिया :-

७.१ अधिसूचनेमध्ये नमूद अर्हता/पात्रतेविषयक अटी किमान असून, किमान अर्हता धारण केली म्हणून उमेदवार शिफारशीसाठी पात्र असणार नाही.

७.२ सेवा भरतीची संपूर्ण प्रक्रिया खालील सेवा प्रवेश नियम अथवा तदनंतर शासनाकडून वेळोवेळी करण्यात येणा-या सुधारणा तसेच आयोगाकडून वेळोवेळी सुधारण्यात येणा-या कार्यनियमावलीतील तरतुदीनुसार राबविण्यात येईल :-

(१) सहायक वनसंरक्षक (कनिष्ठ श्रेणी)(सेवाप्रवेश) नियम १९९८, (२) वनक्षेत्रपाल, गट-ब राजपत्रित (सेवाप्रवेश) नियम, २०१४

८. परीक्षेचे टप्पे - दोन

८.१ महाराष्ट्र वनसेवा मुख्य परीक्षा खालील दोन टप्प्यामध्ये घेण्यात येईल :-

- (१) लेखी परीक्षा गुण - ४०० (वैकल्पिक पेपर क्रमांक १ - २०० गुण, वैकल्पिक पेपर क्रमांक २ - २०० गुण)
(२) मुलाखत गुण - ५०

८.२ मुख्य परीक्षेस प्रवेश :-

- ८.२.१ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी आयोगाकडून निश्चित केलेल्या गुणांची किमान सीमांकन रेषा व मर्यादेनुसार मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी अर्हताप्राप्त ठरणाऱ्या तसेच जाहिरात/अधिसूचनेतील तरतुदीनुसार आवश्यक शैक्षणिक अर्हता, शारीरिक मोजमापे/अर्हता व अन्य अटींची पूर्तता करणा-या उमेदवारांस मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येईल.
- ८.२.२ पूर्व परीक्षेच्या अर्जांमधील शारीरिक पात्रता व शैक्षणिक अर्हतेच्या दाव्यांच्या आधारे संबंधित संवर्ग/पदासाठी उमेदवाराची पात्रता आजमावली जाईल.
- ८.२.३ आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीच्या संकेतस्थळाद्वारे मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र उमेदवारांना त्यांच्या प्रोफाईलद्वारे अर्ज करता येईल. मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी आयोगाकडून विहित करण्यात आलेल्या पद्धतीने परीक्षा केंद्र निवडून परीक्षा-शुल्क विहित मुदतीत सादर करणे आवश्यक राहील. त्याशिवाय उमेदवारास मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येणार नाही.
- ८.२.४ वनसेवा मुख्य परीक्षेकरीता वैकल्पिक विषयांची निवड करण्यासाठी, मुख्य परीक्षेचा अर्ज सादर करताना वैकल्पिक विषय निवडणे व नमूद करणे अनिवार्य आहे. सदर निवडलेल्या व नमूद केलेल्या वैकल्पिक विषयांमध्ये बदल करण्याची विनंती मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज सादर केल्यानंतर कोणत्याही टप्प्यावर मान्य करण्यात येणार नाही.
- ८.२.५ मुख्य परीक्षेकरीता वैकल्पिक विषयांची यादी व उत्तरे लिहिण्याचे माध्यम इत्यादी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केलेल्या माहिती संबंधित परीक्षेच्या/विषयाच्या अभ्यासक्रमामध्ये दर्शविण्यात आले आहे.
- ८.२.६ वैकल्पिक विषयांचे माध्यम आयोगाकडून “ इंग्रजी ” असे निश्चित केलेले आहे. त्यानुसार उत्तरे केवळ “ इंग्रजी ” भाषेतून लिहिणे आवश्यक आहे.
- ८.२.७ अधिकृत माध्यमाव्यतिरिक्त इतर माध्यमातून लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत व त्यांना गुण दिले जाणार नाही.
- ८.२.८ मुख्य परीक्षेस अर्ज सादर करताना उमेदवारांनी संवर्गाचा पसंतीक्रम सादर करणे अनिवार्य राहील. पसंतीक्रम सादर करण्याची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे राहील :-

(एक) ऑनलाईन अर्ज प्रणाली द्वारे मुख्य परीक्षेस अर्ज सादर करताना उमेदवारास ज्या जाहीरातीकरीता अर्ज करावयाचा आहे, त्या जाहिरातीसमोरील “View” बटनावर Click करून “Check Eligibility ” या बटनावर Click केल्यावर उमेदवार ज्या संवर्गासाठी पात्र असेल त्या संवर्गासमोर check box दिसेल. उमेदवारास ज्या संवर्गासाठी अर्ज सादर करावयाचा असेल त्या समोरील check box ला Click करून “Apply” करणे आवश्यक आहे.

(दोन) परीक्षा केंद्र निवडल्यावर परीक्षा शुल्काचा भरणे करणे आवश्यक आहे.

(तीन) परीक्षा शुल्क भरल्यावर (Payment Success) ऑनलाईन अर्ज प्रणालीतील “ My account ” येथे Click केल्यावर उमेदवाराने ज्या जाहिराती साठी अर्ज केला आहे त्या जाहिराती समोरील “View” या बटनावर Click करावे .

(चार) “View” या बटनावर Click केल्यावर उजव्या बाजूला “Post Preferences” या बटनावर Click करून उमेदवाराने ज्या-ज्या संवर्गांची निवड केली असेल ते संवर्ग पसंतीक्रमाप्रमाणे Arrange/Add करून “Lock Preference” व “Save” करावे.

(पाच) उमेदवाराने सादर केलेले पसंतीक्रम त्याच क्रमानुसार अर्जांमध्ये दिसतील.

- ८.२.९ मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारास विहित पद्धतीने स्वतंत्रपणे अर्ज सादर करून विहित परीक्षा शुल्क भरणे अनिवार्य आहे.
- ८.२.१० जाहिरातीस अनुसरून पूर्व परीक्षेच्या प्रवेशासाठी अर्ज करतवेळी आवश्यक ती शैक्षणिक अर्हता नसल्यास व मुख्य परीक्षेकरीता आवश्यक माहिती व परीक्षा शुल्क सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत संबंधित शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केल्यास, अशा उमेदवाराला शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केल्याचा दिनांक नमूद करता येईल. पूर्व परीक्षेच्या अर्जांमधील इतर कोणत्याही दाव्यांमध्ये बदल करता येणार नाही.
- ८.२.११ प्रस्तुत परीक्षेस महाराष्ट्र राजपत्रित नागरी सेवा संयुक्त पूर्व परीक्षा २०२४ संदर्भात दिनांक २९ मार्च, २०२५ रोजी प्रसिद्ध केलेल्या शुद्धिपत्रकातील तरतुदी लागू राहतील.

८.३ मुख्य परीक्षेचा निकाल:-

- ८.३.१ संबंधित संवर्गाकरीता भरावयाच्या एकूण पदांपैकी प्रत्येक प्रवर्ग/उपप्रवर्गासाठी सुमारे ३ पट उमेदवार मुलाखतीकरीता उपलब्ध होतील, अशा रीतीने दोन्ही पेपरच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे गुणांची किमान सीमारेषा (Cut Off Line) निश्चित करण्यात येईल. सदर सीमारेषा सर्व उमेदवारांसाठी एकच किंवा प्रत्येक सामाजिक प्रवर्ग/उपप्रवर्गासाठी तसेच समांतर आरक्षणांतर्गत विविध व्यक्तींसाठी वेगवेगळी असेल.
- ८.३.२ प्रत्येक आरक्षित प्रवर्ग/उपप्रवर्गासाठी आयोगाने निश्चित केलेल्या सीमारेषा किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांना त्यांनी अर्जांमध्ये दिलेल्या माहितीच्या आधारे, ते विहित अटींची पूर्तता करतात, असे समजून निव्वळ तात्पुरत्या स्वरूपात मुलाखतीसाठी पात्र समजण्यात येईल.
- ८.३.३ लेखी परीक्षेमधून मुलाखतीसाठी अर्हताप्राप्त होण्याकरीता शतमत (Percentile) पद्धत लागू आहे. परीक्षेमध्ये सर्वाधिक गुण मिळविणा-या उमेदवाराच्या एकूण गुणांच्या तुलनेत खालीलप्रमाणे किमान शतमत गुण प्राप्त करणारे उमेदवार मुलाखतीच्या पात्रतेकरीता विचार करण्यास पात्र असतील:-

- (१) अमागास - किमान ३५ शतमत
(२) मागासवर्गीय - किमान ३० शतमत
(३) अत्युच्च गुणवत्ताधारक पात्र खेळाडू - किमान २० शतमत
(४) अनाथ - किमान ३० शतमत

- ८.३.४ अनाथ अथवा अत्युच्च गुणवत्ताधारक पात्र खेळाडू या आरक्षित प्रवर्गाच्या किमान सीमा रेषेच्या आधारे मुलाखतीसाठी पात्र ठरणारा उमेदवार कोणत्याही एकाच सवलतीसाठी पात्र असेल.
- ८.३.५ लेखी परीक्षेचा निकाल व निकाल जाहीर झाल्याबाबतची माहिती आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- ८.३.६ मुलाखतीसाठी पात्र ठरलेल्या प्रत्येक उमेदवाराला आयोगाच्या ऑनलाईन अर्जप्रणालीच्या संकेतस्थळावरील संबंधित उमेदवाराच्या खात्यामध्ये मुलाखतपत्र उपलब्ध करून देण्यात येईल. तसेच भ्रमणध्वनी क्रमांकावर लघुसंदेशद्वारे वैयक्तिकरित्या कळविण्यात येईल. तथापि, वैयक्तिकरित्या लघुसंदेशाद्वारे कळविण्याची सुविधा ही अतिरिक्त सुविधा असून आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आलेला निकाल हाच अधिकृत मानण्यात येईल.
- ८.३.७ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक तसेच उन्नत व प्रगत गटात मोडत नसल्याचे प्रमाणपत्र (नॉन-क्रिमी लेयर) असलेल्या विमुक्त जाती (अ), भटक्या जमाती (ब), भटक्या जमाती (क), भटक्या जमाती (ड), विशेष मागास प्रवर्ग, इतर मागास वर्ग व सामाजिक व शैक्षणिक दृष्ट्या मागास वर्ग या सामाजिक प्रवर्गातील उमेदवार तसेच समांतर आरक्षणांतर्गत विविध लेखी परीक्षेत केवळ त्यांच्यासाठी विहित केलेल्या निम्न सीमारेषेनुसार अर्हताप्राप्त झाल्यास अंतिम शिफारशीच्या वेळी त्यांची उमेदवारी अराखीव(खुला) पदासाठी विचारात घेतली जाणार नाही. उमेदवाराच्या पात्रतेनुसार संबंधित आरक्षित पदावरील निवडीकरीता गुणवत्तेनुसार असे उमेदवार पात्र असतील.

८.४ मुलाखत :-

- ८.४.१ विहित सीमांकन रेषेनुसार लेखी परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे मुलाखतीसाठी पात्र उमेदवारांना मुलाखतीसाठी बोलविण्यात येईल.
- ८.४.२ मुलाखतीसाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांची पात्रता जाहिरात/अधिसूचनेतील अर्हता/अटी व शर्तीनुसार मूळ कागदपत्राच्या आधारे तपासली जाईल आणि अर्जातील दाव्यानुसार मूळ कागदपत्र सादर करणा-या उमेदवारांची मुलाखत घेतली जाईल.
- ८.४.३ विहित कागदपत्रे सादर करू न शकणा-या उमेदवारांची उमेदवारी रद्द करण्यात येईल व त्याची मुलाखत घेतली जाणार नाही. तसेच त्याकरीता कोणतीही मुदतवाढ देण्यात येणार नाही.
- ८.४.४ वरीलप्रमाणे लेखी परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे मुलाखतीसाठी पात्र ठरणा-या उमेदवारांच्या मुलाखती आयोगाच्या कार्यक्रमानुसार तसेच आयोगाने निश्चित केलेल्या ठिकाणी व विहित वेळेस घेण्यात येतील.
- ८.४.५ आयोगाकडून निश्चित करण्यात आलेल्या विहित वेळेनंतर मुलाखतीस उपस्थित राहणाऱ्या उमेदवारांची मुलाखत घेण्याचे नाकारले जाईल.

९. निकाल प्रक्रिया :-

९.१ गुणवत्ता यादी :-

- ९.१.१ संबंधित संवर्गाच्या मुख्य परीक्षा आणि मुलाखतीमध्ये प्राप्त केलेल्या गुणांची एकत्रित बेरीज करून सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी (Merit list) तयार करण्यात येईल.
- ९.१.२ प्रथम सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी आयोगाच्या संकेतस्थळावर उमेदवारांच्या माहितीसाठी प्रसिद्ध करण्यात येईल.

९.२ अंतिम निकाल व भरती प्रक्रियेतून बाहेर पडणे(Opting out option) :-

९.२.१ अंतिम निकालासंदर्भात खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल :-

- (अ) सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी प्रसिद्ध झाल्यानंतर मुलाखतीस उपस्थित सर्व उमेदवारांना संबंधित परीक्षेमधून भरावयाच्या संवर्ग/पदांचा पसंतीक्रम आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे विहित पद्धतीने सादर करणे अनिवार्य राहील.
- (ब) पात्र उमेदवारांना पसंतीक्रम नमूद करण्याची फक्त एकच संधी खालील अटीवर देण्यात येईल:-
 - (१) ज्या संवर्गाच्या परीक्षेमधून एकापेक्षा जास्त संवर्गांची आणि/अथवा विभागाची पदे भरावयाची आहेत, अशा संवर्गाच्या परीक्षेमधून अंतिम निवडीसाठी संवर्ग/पदाचा पसंतीक्रम सादर करणे अनिवार्य राहील. **सादर पसंतीक्रम अंतिम निकालासाठी विचारात घेण्यात येईल.**
 - (२) पसंतीक्रम विहित पद्धतीने ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे आयोगाकडून निश्चित करण्यात आलेल्या कालावधीतच सादर करणे आवश्यक राहील. अन्य कोणत्याहीप्रकारे सादर केलेला पसंतीक्रम विचारात घेतला जाणार नाही.
 - (३) पसंतीक्रम आयोगास सादर केल्यानंतर पदाच्या पसंतीक्रमात बदल करण्यासंबंधीच्या विनंतीचा कोणत्याही परिस्थितीत विचार केला जाणार नाही.
 - (४) **ज्या उमेदवारांनी विहित कालावधीत पसंतीक्रम सादर केला नसेल त्या उमेदवारांनी मुख्य परीक्षेच्या जाहिरातीस/अधिसूचनेस अनुसरून अर्ज सादर करताना दिलेला पसंतीक्रम अंतिम समजण्यात येईल.**
 - (५) अर्जामधील शारीरिक पात्रता व शैक्षणिक अर्हतेच्या दाव्यांच्या आधारे संबंधित संवर्ग/पदासाठी उमेदवाराची पात्रता आजमावली जाईल.
 - (६) एखाद्या संवर्गासाठी अर्जामध्ये दावा केलेल्या विहित शारीरिक पात्रतेच्या तसेच दाव्याच्या अनुषंगाने शैक्षणिक अर्हतेच्या अटी व शर्ती पूर्ण न करणाऱ्या उमेदवारास संबंधित संवर्गासाठी पसंतीक्रम सादर करता येणार नाही. पात्र नसतानाही पदाचा पसंतीक्रम सादर केल्यास होणाऱ्या सर्व प्रतिकूल परिणामांची जबाबदारी पूर्णतः संबंधित उमेदवाराची असेल.
 - (७) दिव्यांग उमेदवारांच्या बाबतीत शासन निर्णयान्वये दिव्यांग उमेदवारांना एखाद्या पदावर नियुक्तीसाठी अपात्र ठरविले असल्यास त्याचा संबंधित संवर्ग/पदासाठी विचार केला जाणार नाही.
- (क) उमेदवारांकडून विहित पद्धतीने व विहित कालावधीत प्राप्त संवर्गाच्या/पदांच्या पसंतीक्रमाच्या आधारे तात्पुरती निवड यादी(Provisional Selection List) तयार करण्यात येईल.
- (ड) तात्पुरती निवड यादी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल व त्याच्या आधारे भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा पर्याय (Opting Out) ऑनलाईन पद्धतीने सादर करण्यासाठी संबंधित उमेदवारांना ०७ दिवसांचा कालावधी देण्यात येईल.
- (इ) उमेदवारांकडून विहित पद्धतीने व विहित कालावधीत प्राप्त संवर्गाच्या/पदांच्या पसंतीक्रमाच्या आधारे तसेच अर्जाद्वारे उमेदवारांकडून करण्यात आलेल्या विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने कागदपत्रांची पडताळणी/तपासणी झाल्यानंतर तात्पुरती निवड यादी तसेच भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्याचा पर्याय सादर केलेल्या उमेदवारांचा विदा[Data] लक्षात घेऊन अंतिम गुणवत्ता यादी (Final Merit List) व अंतिम शिफारस यादी (Final Recommendation List) तयार करण्यात येईल.
- (फ) “ पसंतीक्रम सादर करणे ” तसेच “ भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडणे ” याबाबतची कार्यवाही फक्त आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे विहित कालावधीमध्ये व विहित पद्धतीने करणे अनिवार्य असेल. यासंदर्भातील इतर कोणत्याही पद्धतीने केलेल्या विनंतीचा विचार कोणत्याही परिस्थितीमध्ये केला जाणार नाही.

१०. शिफारस :-

- १०.१ “उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना” तसेच भरतीप्रक्रियेतून बाहेर पडण्यासंदर्भात उमेदवारांनी दिलेले विकल्प/ पर्याय व पद/संवर्गाचे पसंतीक्रम लक्षात घेऊन अंतिम शिफारस यादी तयार करण्यात येईल.
- १०.२ अंतिम शिफारस यादी तयार करताना समान गुण धारण करणाऱ्या उमेदवारांची क्रमवारी(Ranking) आयोगाच्या दिनांक १२ सप्टेंबर, २०२२ रोजीच्या प्रसिद्धीपत्रकामधील तरतुदीनुसार निश्चित करण्यात येईल.
- १०.३ “उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना” मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार उमेदवारांच्या शिफारसी शासनाच्या संबंधित विभागाकडे पाठविण्यात येतील.
- १०.४ शिफारसपात्र उमेदवारांची यादी आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- १०.५ शिफारसपात्र उमेदवारांना त्यांच्या नियुक्तीसाठी शासनाकडे शिफारस करण्यात आलेली आहे किंवा नाही , याबाबत उमेदवारांच्या प्रोफाईलद्वारे कळविण्यात येईल.

११. मुख्य परीक्षेकरीता अर्ज करण्याची पद्धत :-

११.१ अर्ज सादर करण्याचे टप्पे :-

- (एक) आवश्यक असल्यास खाते अद्ययावत करणे.
- (दोन) विहित कालावधीत तसेच विहित पद्धतीने खालीलप्रमाणे लागू असेल त्याप्रमाणे आवश्यक कागदपत्रे अपलोड करून अर्ज सादर करणे .
- (तीन) परीक्षा शुल्काचा भरणा विहित पद्धतीने करणे.
- (चार) परीक्षा केंद्र निवड करणे.

११.२ विहित कागदपत्रे/प्रमाणपत्रे अपलोड करणे :-

(एक) प्रोफाईलद्वारे केलेल्या विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने उमेदवारांची पात्रता आजमावल्यानंतर (Check eligibility) उमेदवार जाहिरातीनुसार पात्र ठरत असल्यास अर्ज सादर करताना खालील कागदपत्रे/प्रमाणपत्रे (लागू असलेली) अपलोड करणे अनिवार्य आहे :-

अ. क्र.	प्रमाणपत्र/कागदपत्र	फाईल फॉर्मेट	किमान फाईल साईज (KB)	कमाल फाईल साईज (KB)
१	एस.एस.सी. अथवा तत्सम शैक्षणिक अर्हता	PDF	५०	५००
२	वयाचा पुरावा	PDF	५०	५००
३	शैक्षणिक अर्हता इत्यादीचा पुरावा	PDF	५०	५००
४	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गीय असल्याबाबतचा पुरावा	PDF	५०	५००
५	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील असल्याबाबतचा पुरावा	PDF	५०	५००
६	नॉन-क्रिमिलेयर प्रमाणपत्र	PDF	५०	५००
७	पात्र दिव्यांग व्यक्ती असल्याचा पुरावा	PDF	५०	५००
८	पात्र माजी सैनिक असल्याचा पुरावा	PDF	५०	५००
९	खेळाडूसाठीच्या आरक्षणाकरीता पात्र असल्याचा पुरावा	PDF	५०	५००
१०	अनाथ आरक्षणासाठी पात्र असल्याचा पुरावा	PDF	५०	५००
११	मागासवर्गीय, आ.दु.घ., अराखीव माहिला, खेळाडू, दिव्यांग, माजी सैनिक, अनाथ आरक्षणाचा दावा असल्यास अधिवास प्रमाणपत्र	PDF	५०	५००
१२	विवाहित स्त्रियांच्या नावात बदल झाल्याचा पुरावा	PDF	५०	५००
१३	मराठी भाषेचे ज्ञान असल्याचा पुरावा(लागू असल्यास)	PDF	५०	५००
१४	लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन	PDF	५०	५००

(दोन) उपरोक्त प्रमाणपत्र/कागदपत्रे आयोगाच्या संकेतस्थळावरील “उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना” प्रकरण क्रमांक चार तसेच प्रस्तुत अधिसूचनेमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे असणे अनिवार्य आहे.

(तीन) संबंधित जाहिरातीस अनुसरून विहित निकष/पात्रता तसेच प्रोफाईलमधील दाव्यांच्या अनुषंगाने प्रमाणपत्रे/कागदपत्रे अपलोड करावी लागतील. प्रोफाईलमधील विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने अपलोड करावयाची संबंधित कागदपत्रे प्रणालीद्वारे अर्ज सादर करताना प्रदर्शित होतील.

(चार) पात्रतेसंदर्भातील विविध दाव्यांच्या अनुषंगाने प्रमाणपत्रे/कागदपत्रे अपलोड केल्याशिवाय अर्ज सादर करता येणार नाही.

११.३ सर्वसाधारण :-

(एक) अर्ज फक्त आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे स्वीकारण्यात येतील.

(दोन) अर्ज सादर करण्याकरीता संकेतस्थळ :- <https://mpsonline.gov.in>

(तीन) अर्ज सादर करण्याच्या सविस्तर सूचना आयोगाच्या <https://mpsonline.gov.in> तसेच <https://mpsc.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

(चार) आयोगास अर्ज सादर केल्यानंतर विहित मुदतीत परीक्षा शुल्क भरल्याशिवाय अर्ज विचारात घेतला जाणार नाही.

११.४ जिल्हा केंद्र निवड :-

प्रस्तुत मुख्य परीक्षा फक्त नवी मुंबई केंद्रावर घेण्यात येईल.

११.५ परीक्षा शुल्काचा भरणा:-

११.५.१ परीक्षा शुल्क (रुपये) :

(एक) अमागास - रु. ५४४/-

(दोन) मागासवर्गीय/आ.दु.घ./अनाथ/दिव्यांग - रु. ३४४/-

(तीन) उपरोक्त परीक्षा शुल्काव्यतिरिक्त बँक चार्जस तसेच त्यावरील देय कर अतिरिक्त असतील.

(चार) परीक्षा शुल्क ना-परतावा (Non-refundable) आहे.

११.५.२ अर्ज सादरीकरणाचे टप्पे पूर्ण झाल्यावर उपलब्ध होणाऱ्या ‘Submit and Pay fees’ या बटनवर क्लिक केल्यानंतर किंवा मुख पृष्ठावरील ‘माझे खाते’ या सदराखालील अर्ज केलेल्या पदांच्या यादीतील ‘Fees not Paid’ अशी सद्यस्थिती लिहिलेल्या जाहिरात/पद/परीक्षेसमोरील ‘Pay Now’ या लिंकवर क्लिक करून परीक्षा शुल्काचा भरणा करता येईल.

११.५.३ परीक्षा शुल्काचा भरणा खालील दोन पद्धतीने करता येईल:-

(एक) ऑनलाईन पद्धतीने :-

(१) भारतीय स्टेट बँक तसेच प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून दिलेल्या कोणत्याही एका पेमेंट गेटवेच्या माध्यमातून क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड अथवा नेटबँकिंगद्वारे परीक्षा शुल्क अदा करता येईल.

(२) परीक्षा शुल्काचा भरणा करताना बँक खात्यामधून परीक्षा शुल्काच्या रकमेची वजावट झाल्यावर परीक्षा शुल्काचा भरणा यशस्वीपणे झाला (Payment Successful) असल्याचा संदेश आयोगाच्या ऑनलाईन अर्जप्रणालीच्या पृष्ठावर प्रदर्शित झाल्याशिवाय व परीक्षा शुल्काची पावती तयार झाल्याशिवाय संकेतस्थळावरील संबंधित पृष्ठावरून आणि/अथवा खात्यातून लॉगआऊट होऊ नये.

(३) परीक्षा शुल्काचा भरणा केल्यानंतर उमेदवाराला त्याच्या प्रोफाईलमध्ये परीक्षा शुल्काचा भरणा यशस्वी झाला आहे किंवा कसे, याची स्थिती (status)लगेचच अवगत होईल. खात्यातून Logout होण्यापूर्वी परीक्षा शुल्क यशस्वीपणे भरले असल्याबाबत व बँकेकडून व्यवहार (Transaction) पूर्ण झाला असल्याबाबत खात्री करण्याची जबाबदारी उमेदवाराची आहे.

(४) कोणत्याही कारणामुळे विहित कालावधीत ऑनलाईन पद्धतीने परीक्षा शुल्काचा भरणा यशस्वीपणे करणे शक्य न झाल्यास अर्ज करण्याच्या अंतिम दिनांकानंतर दोन दिवसांपर्यंत परीक्षाशुल्काचा भरणा ऑफलाईन पद्धतीने करण्याकरीता चलनाची प्रत घेता येईल.

(दोन) ऑफलाईन पद्धतीने :-चलनाद्वारे

चलनाद्वारे परीक्षा शुल्काचा भरणा करण्याचा विकल्प निवडल्यास उपलब्ध होणारी चलनाची प्रत घेऊन भारतीय स्टेट बँकेच्या कोणत्याही शाखेत बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत विहित अंतिम दिनांकापूर्वी परीक्षा शुल्काचा भरणा करता येईल. तथापि, चलनाची प्रत घेणे व बँकेत शुल्क जमा करणे, यामध्ये किमान तीन तासांचे कालावधी राहिल, याची दक्षता घ्यावी.

११.५.४ परीक्षा शुल्काचा भरणा यशस्वी न झाल्यास पुन्हा शुल्क भरण्याची अथवा चलन घेण्याबाबतची कार्यवाही प्रस्तुत जाहिरातीच्या/अधिसूचनेच्या अनुषंगाने विहित दिनांकापूर्वीच करणे आवश्यक आहे. कोणत्याही कारणास्तव व्यवहार अयशस्वी ठरल्यास यासंदर्भातील तक्रारीची आयोगाकडून दखल घेतली जाणार नाही.

११.५.५ विहित मुदतीत परीक्षा शुल्काचा भरणा करू न शकलेल्या उमेदवारांचा संबंधित भरतीप्रक्रियेकरीता विचार केला जाणार नाही. यासंदर्भात आयोगाच्या संकेतस्थळावरील उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचनांमधील संबंधित तरतुदींचे अवलोकन करणे उमेदवारांच्या हिताचे राहील.

१२. प्रवेशप्रमाणपत्र :-

१२.१ परीक्षेस प्रवेश दिलेल्या उमेदवारांची प्रवेशप्रमाणपत्रे आयोगाच्या ऑनलाईन अर्जप्रणालीच्या संकेतस्थळावर (<https://mpsconline.gov.in>) उमेदवारांच्या प्रोफाईलद्वारे परीक्षेपूर्वी सर्वसाधारणपणे ७ दिवस अगोदर उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्याची प्रत परीक्षेपूर्वी डाऊनलोड करून घेणे व परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.

१२.२ परीक्षेच्या वेळी उमेदवाराने स्वतःचे प्रवेशप्रमाणपत्र आणणे सक्तीचे आहे. त्याशिवाय, परीक्षेस प्रवेश दिला जाणार नाही.

१२.३ प्रवेश प्रमाणपत्र उपलब्ध करून देण्यात आल्यानंतर उमेदवाराला त्याच्या आयोगाकडील नोंदणीकृत मोबाईल क्रमांकावर लघुसंदेशाद्वारे कळविण्यात येईल. याबाबतची घोषणा आयोगाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेपूर्वी एक सप्ताह अगोदर प्रसिद्ध करण्यात येईल.

१२.४ परीक्षेच्या दिनांकापूर्वी ३ दिवस अगोदर प्रवेश प्रमाणपत्र प्राप्त न झाल्यास अर्ज सादर केल्याच्या आवश्यक पुराव्यासह आयोगाच्या कार्यालयाकडे संपर्क साधावा.

१२.५ परीक्षेच्यावेळी स्वतःच्या ओळखीच्या पुराव्यासाठी स्वतःचे आधार कार्ड, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र, पासपोर्ट, पॅन कार्ड किंवा फक्त स्मार्ट कार्ड प्रकारचे ड्रायव्हिंग लायसेन्स यापैकी किमान कोणतेही एक मूळ ओळखपत्र तसेच मूळ ओळखपत्राची छायांकित प्रत सोबत आणणे अनिवार्य आहे.

१२.६ आधार कार्डच्या ऐवजी भारतीय विशिष्ट ओळख प्राधिकरण (UIDAI) च्या संकेतस्थळावरून डाऊनलोड केलेले ई-आधार सादर करणा-या उमेदवारांच्या बाबतीत ई-आधार वर उमेदवाराचे नाव, पत्ता, लिंग, फोटो, जन्मदिनांक या तपशीलासह आधार निर्मितीचा दिनांक (Date of Aadhaar generation) व आधार डाऊनलोड केल्याचा दिनांक असल्यासच तसेच सुस्पष्ट फोटोसह रंगीत प्रिंट मध्ये आधार डाऊनलोड केले असल्यासच ई-आधार वैध मानण्यात येईल.

१२.७ नावांमध्ये बदल केलेला असल्यास विवाह निबंधक यांनी दिलेला दाखला (विवाहित स्त्रियांच्या बाबतीत), नावांत बदल झाल्यासंबंधी अधिसूचित केलेले राजपत्र किंवा राजपत्रित अधिकारी यांच्याकडून नावांत बदल झाल्यासंबंधीचा दाखला व त्याची छायांकित प्रत परीक्षेच्यावेळी सादर करणे आवश्यक आहे.

१३. सेवाप्रवेशोत्तर शर्ती :-

१३.१ वनक्षेत्रपाल पदाकरीता परिविक्षाधीन कालावधी व प्रशिक्षण :-

(एक) वनक्षेत्रपाल पदाकरीता परिविक्षाधीन कालावधी ३ वर्षांचा असेल.

(दोन) वनक्षेत्रपाल पदावर नियुक्त उमेदवाराने केंद्र शासनाने मान्यता दिलेल्या वनशास्त्र प्रशिक्षण महाविद्यालयातील दीड वर्ष कालावधीचे प्रशिक्षण तसेच प्रधान मुख्य वन संरक्षक किंवा मुख्य वनसंरक्षक यांनी विहित केलेले दीड वर्षांचे क्षेत्रीय प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण करणे व विहित विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण करणे आणि परिविक्षाधीन कालावधी समाधानकारकरित्या पूर्ण करणे आवश्यक राहील.

(तीन) विहित प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण न केल्यास किंवा विहित विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण न केल्यास किंवा परिविक्षाधीन कालावधी समाधानकारकरित्या पूर्ण न केल्यास किंवा उमेदवार सदर पदासाठी योग्य नसल्याचे आढळून आल्यास तो/ती सेवा समाप्त करण्यास पात्र राहील.

(चार) विहित प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण केलेल्या सहायक वनसंरक्षक व वनक्षेत्रपालांच्या नियुक्तीची परस्पर जेष्ठता आयोगाने घेतलेल्या परीक्षेत गुणवत्तेच्या आधारे उमेदवाराने मिळवलेले गुण व प्रशिक्षण पाठ्यक्रमाच्या शेवटी घेण्यात येणा-या अंतिम परीक्षेत मिळविलेले गुण एकत्रित करून निर्धारित केली जाईल.

(पाच) प्रशिक्षण कालावधीमध्ये शासनाने निश्चित केलेल्या दराने विद्यावेतन देण्यात येईल.

(सहा). बंधपत्र :-

(१) निवड झालेल्या उमेदवाराने नियुक्तीनंतर विहित प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण करणे आवश्यक आहे. तसेच प्रशिक्षण पूर्ण केल्यावर सदर पदावर किमान ७ वर्ष सेवा पूर्ण करावी लागेल.

(२) विहित प्रशिक्षण पूर्ण न केल्यास किंवा विहित किमान ७ वर्ष कालावधीची सेवा पूर्ण न केल्यास, प्रशिक्षणावरील खर्चासाठी शासनाकडून वेळोवेळी निश्चित करण्यात येईल इतक्या रकमेची प्रतिपूर्ती करावी लागेल.

(३) याबाबतची संबंधित बंधपत्रे उमेदवारास नियुक्तीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहतील.

१३.२ नियुक्त झालेल्या व्यक्तीस खालील अर्हता/परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील :-

(एक) जेथे प्रचलित नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा विहित केली असेल अथवा आवश्यक असेल तेथे त्यासंबंधी केलेल्या नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा

(दोन) हिंदी आणि मराठी भाषा परीक्षेसंबंधी केलेल्या नियमानुसार जर ती व्यक्ती अगोदर परीक्षा उत्तीर्ण झाली नसेल किंवा तिला उत्तीर्ण होण्यापासून सूट मिळाली नसेल तर ती परीक्षा .

(तीन) महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक हाताळणीबाबतची प्रमाणपत्र परीक्षा.

(चार) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक: परिवी-२७१५/प्र.क्र.३०२/कार्या-८, दिनांक २२ जून, २०२१ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीनुसार परिवीक्षा धोरणासंदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल.

१४. प्रस्तुत अधिसूचनेमध्ये परीक्षेसंदर्भातील संक्षिप्त तपशील दिलेला आहे. अर्ज स्वीकारण्याची पद्धत, आवश्यक अर्हता, आरक्षण, वयोमर्यादा, शुल्क, निवडीची सर्वसाधारण प्रक्रिया, परीक्षा योजना, अभ्यासक्रम, अर्जासोबत सादर करण्यावयाची कागदपत्रे इत्यादीबाबतच्या सविस्तर तपशिलासाठी आयोगाच्या <https://mpsc.gov.in> या संकेतस्थळावरील स्पर्धा परीक्षेअंतर्गत 'उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना', संकेतस्थळावरील विविध विभाग/उपविभागांमध्ये (Menu/Sub-menu) वेळोवेळी देण्यात आलेल्या सूचना, परिपत्रके इत्यादी तसेच "परीक्षा योजना" विभागातील 'महाराष्ट्र राजपत्रित नागरी सेवा परीक्षा' (दिनांक २९ डिसेंबर, २०२३ रोजी प्रसिद्ध) मध्ये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीचे कृपया अवलोकन करावे. आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आलेली माहिती व अधिसूचना अधिकृत समजण्यात येईल.

१५. प्रस्तुत परीक्षेच्या आयोजनाच्या दिनांकास अन्य संस्थेची परीक्षा असल्यास उमेदवारास कोणती परीक्षा द्यावयाची आहे; याबाबतचा निर्णय उमेदवाराने स्वतः घेणे आवश्यक राहील.

१६. पदभरतीसंदर्भात काही अनुचित प्रकार घडल्यास महाराष्ट्र स्पर्धा परीक्षा (अनुचित मार्गास प्रतिबंध) अधिनियम, २०२४ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून कार्यवाही करण्यात येईल.

१७. सदर अधिसूचना आयोगाच्या <https://mpsc.gov.in> तसेच <https://mpsconline.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

ठिकाण : नवी मुंबई.

दिनांक : ०९ एप्रिल, २०२५

उप सचिव, जाहिरात

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग.

(१) आयोगाच्या कार्यालयात, परीक्षा कक्षात, परीक्षा केंद्राच्या परिसरात, तसेच, शारीरिक चाचणी व मुलाखतीच्या वेळी मोबाईल फोन, अथवा इतर कोणत्याही प्रकारची इलेक्ट्रॉनिक साधने आणण्यास व वापरण्यास सक्त मनाई आहे. (२) प्रमाणपत्र तपासणीच्या वेळी पात्रतेसंदर्भातील सर्व मूळ प्रमाणपत्रे सादर न केल्यास शिफारस/नियुक्तीसाठी विचार करण्यात येणार नाही.